

TRZECI KONGRES MOBILNOŚCI AKTYWNEJ – FLAGOWY PROJEKT POLSKIEJ UNII MOBILNOŚCI AKTYWNEJ¹

PIOTR KUROPATWIŃSKI

dr, Uniwersytet Gdański,
Wydział Ekonomiczny i Pomorskie,
Stowarzyszenie Wspólna Europa,
ul. Burgaska 9E/5, 80-287
Gdańsk, tel.: +48 58 348 56 37,
e-mail: pkuropatwinski@pswe.org

RAFAŁ GLAZIK

mgr, Polska Unia Mobilności
Aktywnej, ul. Grobla II,
80-834 Gdańsk,
tel.: +48 695 624 634, e-mail:
rglazik@kongresmobilnosci.pl

Streszczenie. Artykuł zawiera omówienie przebiegu głównej idei oraz elementów treści wystąpień prelegentów Trzeciego Kongresu Mobilności Aktywnej, flagowego projektu stowarzyszenia działającego pod nazwą Polska Unia Mobilności Aktywnej (PUMA), zorganizowanego w Gdańsku w dniach 6–7 września 2012 roku. Kongres, który był trzecią edycją wydarzenia organizowanego zgodnie z zapisami Gdańskiej Karty Mobilności Aktywnej, miał promować integrację polityki przestrzennej i komunikacyjnej mającą na celu tworzenie „miast krótkich odległości”, w których będzie można odpowiednio popularyzować preferencje dla ruchu pieszego i rowerowego w procesie kształtowania przestrzeni publicznej i systemu ich powiązań z transportem publicznym. Ma to ścisły związek z przygotowaniem polskich samorządów do wykorzystywania funduszy Unii Europejskiej w latach 2014–2020, obejmującego korzystanie z doświadczeń systemowego podejścia do rozwoju ruchu rowerowego stosowanego w Niemczech.

W artykule zwrócono uwagę na wystąpienia takich gości kongresu jak Hep Monatzeder z Monachium – miasta aspirującego do miana rowerowej stolicy Niemiec, profesor Ahrens – kierownik programowy konsorcjum projektu Central MeetBike i Philip Darnton – menedżer programu Cycling England. Autorzy piszą o znaczeniu działań wyjaśniających i promujących korzyści z rozszerzania zasięgu stref zamieszkania i stref ograniczenia prędkości do 30 km/h. W tekście zawarto także informacje o działaniach organizacyjnych Polskiej Unii Mobilności Aktywnej: tworzeniu sieci współpracy samorządów w Polsce oraz płaszczyzny współpracy międzynarodowej – podpisaniu umowy z francuskim Klubem Miast i Terenów Rowerowych. Zawarto tu również wiadomości o liczbie i strukturze uczestników Kongresu oraz zamieszczono zaproszenie na światową konferencję Velo-City do Wiednia w czerwcu oraz na kolejną edycję Polskiego Kongresu Mobilności Aktywnej we wrześniu 2013 roku.

Słowa kluczowe: kongres, aktywna mobilność, chodzenie pieszo, jazda rowerem, transport publiczny, przestrzeń publiczna

Wprowadzenie

W dniach 6–7 września 2012 roku w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AmberExpo w Gdańsku odbył się Trzeci Kongres Mobilności Aktywnej, organizowany przez Miasto Gdańsk oraz Polską Unię Mobilności Aktywnej (PUMA). Impreza była współfinansowana ze środków europejskiego projektu Central MeetBike realizowanego w ramach programu UE Central Europe.

Główną ideą Kongresów Mobilności Aktywnej jest promowanie i upowszechnienie w Polsce doświadczeń miast, regionów i krajów osiągających największe sukcesy w utrzy-

mywaniu wysokiej jakości życia dzięki przyjęciu odpowiednich zasad kształtowania rozwoju lokalnego, przy jak najpełniejszym wykorzystaniu aktywnych form mobilności, takich jak ruch piesz i jazda rowerem w powiązaniu z systemem transportu publicznego. Zasady te zostały sformułowane w 2010 roku w Gdańskiej Karcie Mobilności Aktywnej, podczas Pierwszego Kongresu, inicjującej również powołanie Polskiej Unii Mobilności Aktywnej (PUMA). Jednolity tekst Karty Gdańskiej jest dostępny na stronie internetowej Kongresu (www.kongresmobilnosci.pl). Warto zwrócić uwagę na jej punkt 3 o integrowaniu polityki przestrzennej i komunikacyjnej tak, by tworzyć „miasta krótkich odległości”, a także punkt 9 o preferowaniu ruchu pieszego i rowerowego w procesie kształtowania przestrzeni publicznej i systemu ich powiązań z transportem publicznym.

Fot. 1.
Katarzyna Sobierajska,
Podsekretarz Stanu –
Ministerstwo Sportu
i Turystyki

Fot. 2. Sesja plenarna (dzień pierwszy)

¹ © Transport Miejski i Regionalny, 2012. Wkład Autorów w publikację: P. Kuropatwiński 50%, R. Glazik 50%

Upowszechnianie takich działań ma ścisły związek z przygotowaniem polskich samorządów do owocnego wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w latach 2014–2020. Kongresy Mobilności Aktywnej adresowane są głównie do innowacyjnie myślących samorządowców: prezydentów, starostów, burmistrzów oraz wójtów. Kongresy Mobilności Aktywnej, flagowy projekt Polskiej Unii Mobilności Aktywnej, mają również tworzyć platformę nawiązywania współpracy samorządowców, organizacji pozarządowych i firm.

Obrady plenarne

Koncepcja programowa tegorocznej edycji Kongresu zakładała poświęcenie szczególnej uwagi możliwości absorpcji doświadczeń wypracowywanych w procesie wdrażania systemowego podejścia do rozwoju ruchu rowerowego stosowanego w Niemczech.

Kluczową prezentację przedstawił Hep Monatzeder, wiceburmistrz Monachium, pokazując sukcesy w realizacji wizji przyjaznego mieszkańcom miasta, aspirującego do miana rowerowej stolicy Niemiec.

Duże zainteresowanie słuchaczy wzbudziły także informacje przedstawione przez profesora Ahrensa – moderatora naukowego projektu Central MeetBike (www.central-meetbike.eu) – o historii rozwoju systemu rowerowego Niemiec oraz przyjętego dosłownie w przeddzień Kongresu kolejnego Krajowego Planu Rozwoju Ruchu Rowerowego Niemiec (National Radverkehrs Plan). Podobne zainteresowanie wzbudziła prelekcja Phillipa Darntona – menadżera programu Cycling England realizowanego pod auspicjami

ządu brytyjskiego, oraz prelekcja ambasadora Królestwa Niderlandów, dr. Marcela Kurpershoek – na temat historii „roweryzacji” Holandii oraz wrażeń z podróży rowerem ze swej placówki dyplomatycznej w Warszawie do Gdańska.

Debata prezydencka

Ważnym elementem Kongresu była debata między prezydentami czterech ważnych ośrodków miejskich kraju: Gdańska, Krakowa, Olsztyna i Szczecina. Przedstawili oni zarówno osiągnięte już rezultaty (zwykle dotyczące rozwoju komunikacji zbiorowej, ale również jej powiązań z ruchem pieszych i rowerzystów), jak i wyzwania, które widzą na drodze systemowego rozwijania zrównoważonej mobilności, promowanej w dokumentach i deklaracjach Unii Europejskiej.

Fot. 5. Debata prezydencka (od lewej: dr Piotr Kuropatwiński; Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna; Mariusz Kądziołka, zastępca prezydenta Szczecina; Maciej Lisiczki, zastępca prezydenta Gdańska; prof. Wiesław Starowicz, doradca prezydenta Krakowa)

Fot. 3.
Hep Monatzeder,
wiceburmistrz
Monachium

Fot. 4. dr Marcel Kurpershoek, ambasador Królestwa Niderlandów w Polsce (w środku)

Fot. 6. Wręczenie certyfikatu SUMP

Nowe inicjatywy na Kongresie

Ważną innowacją było poświęcenie w wypowiedziach prelegentów i uczestników kongresu uwagi kwestiom uspakajania ruchu zmotoryzowanych w miastach: rozszerzanie zasięgu stref zamieszkania i stref ograniczenia prędkości do 30 km/godz. oraz docenienie działań wyjaśniających i promujących korzyści wynikające ze stosowania takich rozwiązań. Główną prezentację na ten temat przedstawił wieloletni promotor tego typu rozwiązań w miastach brytyjskich – Rod King.

Kongresy Mobilności Aktywnej stwarzają możliwość powstania różnych sieci współpracy między samorządami Polski i innych krajów europejskich i już owocują wdrożeniem w naszym kraju projektów, których celem jest kształtowanie przyjaznej dla mieszkańców przestrzeni publicznej i zrównoważony rozwój systemów mobilności w naszych miastach i regionach. Trwałą platformą takiej współpracy jest stowarzyszenie Polska Unia Mobilności Aktywnej, której jednym z głównych działań jest kojarzenie partnerów (samorządów wchodzących w jej skład) gotowych do realizacji wspólnych projektów wspieranych z funduszy pozastukturalnych Unii Europejskiej. Konkretnym przejawem tego procesu było uroczyste podpisanie Umowy o Współpracy między francuskim Klubem Miast i Terenów Rowerowych (Club des Villes et Territoires Cyclables) zrzeszającym obecnie około 1300 lokalnych samorządów Francji.

Wśród nowych elementów programu Kongresu znalazły się ceremonie wręczania nagród w konkursie „Pracodawca Przyjazny Mobilności Aktywnej” (otrzymana przez gdański oddział PGNiG) oraz w konkursie na najbardziej absurdalny przejazd samochodem, a także prezentacje różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego promowane przez ich entuzjastów i promotorów.

Obecność członków zarządu Stowarzyszenia „Miasta dla Rowerów” oraz programu „Gazety Wyborczej” „Polska na rowery” daje podstawę do przypuszczeń, że informacje i wiedza pozyskana w czasie merytorycznej części Kongresu oraz imprez mu towarzyszących, przyczyni się do stworzenia nowych płaszczyzn współpracy aktywnych rowerzystów

Fot. 7. Podpisanie Umowy o Współpracy między francuskim Klubem Miast i Terenów Rowerowych (Club des Villes et Territoires Cyclables) a Polską Unią Mobilności Aktywnej (od lewej: Zenon Drewa, wiceprezes PUMA; Maciej Lisiczki, prezes zarządu PUMA; Jean Marir Darmien, prezydent Club des Villes et Territoires Cyclables)

zrzeszonych w lokalnych grupach działania z samorządowcami, którzy docenią znaczenie działań podejmowanych na rzecz rozwoju mobilności aktywnej w swoich środowiskach lokalnych przez lokalne władze samorządowe.

Podsumowanie

Trzeci Kongres Mobilności Aktywnej, w którym uczestniczyło ogółem ponad 250 osób z kraju i zagranicy, jest największą tego typu imprezą w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Gdański Kongres staje się stopniowo imprezą porównywalną do międzynarodowych kongresów planowania rowerowego Velo-City. Warto zauważyć, że najbliższa edycja tej imprezy, flagowej konferencji Europejskiej Federacji Cyklistów (ECF), będzie zorganizowana w dniach 11–14 czerwca 2013 roku w Wiedniu.

Czwarty Kongres Mobilności Aktywnej w Gdańsku odbędzie się trzy miesiące później, jego organizację zaplanowano na 12–13 września 2013 roku.

Całość programu oraz wystąpienia wszystkich prelegentów są możliwe do obejrzenia i ściągnięcia ze strony internetowej Kongresu: www.kongresmobilnosci.pl

Fot. 8. Uczestnicy III Kongresu Mobilności Aktywnej przed Centrum Wystawienniczo-Kongresowym „AmberExpo” w Gdańsku.